

УДК 338.246 + 658.5

JEL Classification: L53, M11, P47

КАЛІНЕСКУ Т. В.¹, РЕВЕНКО Д. С.², ПІДМОГИЛЬНИЙ С.С.³

ПАРАДИГМА ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ ЗМІЦНЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

DOI: 10.32620/cher.2021.3.04

Постановка проблеми. Економічна безпека охоплює усі сфери діяльності, тому нехтування нею приводить до негативних (катастрофічних) наслідків, занепаду різних аспектів розвитку галузей економіки, окремих видів підприємництва. Звідси виникає потреба у формуванні парадигми механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності згідно доктрини розвитку економіки України. *Мета дослідження* спрямована на формування дієвого механізму зміцнення економічної безпеки відповідно умов здійснення підприємницької діяльності, динаміки розвитку національної економіки, рівня інноваційних дифузій та існуючих внутрішніх і зовнішніх загроз. *Методологічною основою дослідження* стали сучасні нормативно-правові та законодавчі аспекти щодо зміцнення економічної безпеки та елімінування існуючих загроз в процесі здійснення підприємницької діяльності. В проведених дослідженнях використані методи діалектики, способи і принципи наукового пізнання, інструменти економічного аналізу задля формування ефективного механізму зміцнення економічної безпеки підприємництва. *Основною гіпотезою дослідження* стало припущення щодо можливості створення універсального механізму зміцнення економічної безпеки, що може забезпечити стабільний розвиток підприємницької діяльності в різних сферах національної економіки. *Вклад основного матеріалу.* У статті досліджуються загрози, які впливають на економічну безпеку підприємництва. Підкреслено, що кожна із загроз може мати свої механізми зміцнення економічної безпеки, що складаються із засобів, інструментів, методів і форм, склад яких може бути досить унікальним, в залежності від виду підприємництва. *Оригінальність та практична значимість дослідження* підтверджується запропонованим складом засобів, методів, форм і інструментів механізму зміцнення економічної безпеки, що, з одного боку, є універсальним, а, з іншого, дозволяє налаштуватися на специфіку діяльності окремого виду підприємництва. *Висновки та перспективи подальших досліджень.* Доведено, що механізм зміцнення економічної безпеки має забезпечувати можливість ефективного функціонування підприємництва та бути елементом механізму економічної безпеки системи вищого рівня. Для кожного підприємця існують свої абсолютно індивідуальні підходи до формування механізму зміцнення економічної безпеки, що залежить від матеріально-технічних і фінансових ресурсів, якості та структури управління підприємницькою діяльністю, державної та регіональної підтримки, законодавчо-правової бази функціонування і таке інше. Подальші

¹ **Калінеску Тетяна Василівна**, д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри фінансів, обліку і оподаткування, Національний аерокосмічний університет ім. М. С. Жуковського «Харківський авіаційний інститут», м. Харків, Україна.

Calinescu Tetyana, Doctor of Economic Sciences, Professor, Head of Finance, Accounting and Taxation Department, National Aerospace University «Kharkiv Aviation Institute», Kharkiv, Ukraine.

ORCID ID: 0000-0003-4919-5788

e-mail: tetyana.calinescu@gmail.com

² **Ревенко Данііл Сергійович**, д-р екон. наук, доцент, професор кафедри маркетингу та міжнародних економічних відносин, Національний аерокосмічний університет ім. М. С. Жуковського «Харківський авіаційний інститут», м. Харків, Україна.

Revenko Daniil, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor, Professor of Economics, Marketing and International Economic Relations Department, National Aerospace University «Kharkiv Aviation Institute», Kharkiv, Ukraine.

ORCID ID: 0000-0001-8125-1474

e-mail: d.revenko@khai.edu

³ **Підмогильний Сергій Сергійович**, здобувач кафедри фінансів, обліку і оподаткування, Національний аерокосмічний університет ім. М. С. Жуковського «Харківський авіаційний інститут», м. Харків, Україна.

Pidmohilny Serhiy, candidate of Finance, Accounting and Taxation Department, National Aerospace Department, National Aerospace University «Kharkiv Aviation Institute», Kharkiv, Ukraine.

ORCID ID: 0000-0002-8666-4726

e-mail: s.pidmohilny@gmail.com

дослідження будуть спрямовані адаптацію запропонованого механізму зміцнення економічної безпеки, його моніторинг та корегування, виходячи із вимог внутрішнього і зовнішнього середовища господарювання підприємництва та динаміки глобальних економічних змін.

Ключові слова:

парадигма, механізм зміцнення, економічна безпека, підприємництво, економічний розвиток.

PARADIGM OF FORMING THE MECHANISM OF STRENGTHENING THE ECONOMIC SECURITY OF ENTREPRENEURIAL ACTIVITY

Formulation of the problem. Economic security embraces all spheres of activity, and brings neglect over by it's to the negative (catastrophic) consequences, decline of different aspects of development the industries of economy, separate types of enterprise. Therefore there is a requirement in forming a paradigm of mechanism the strengthening economic security of entrepreneurial activity in obedience to the doctrines of economy development of Ukraine. *A research aim* is directed on forming of effective mechanism of strengthening economic security according to terms of business development, dynamics of moving the national economy, level of innovative diffusions and existent internal and external calls. *Methodological basis of research* became modern normative, legal, legislative aspects of strengthening economic security and eliminated of existent threats in the process of business developments. In the researches was using methods of dialectics, principles of scientific cognition, instruments of economic analysis for the sake of forming the effective mechanism of strengthening economic security of enterprise. *The basic hypothesis of research* became supposition about possibility of creation of universal mechanism of strengthening economic security that can provide stable development of entrepreneurial activity in the different spheres of national economy. *Exposition of basic material.* in the article are investigated the threats that influence on economic security of enterprise. Underline, that each of threats can have the mechanisms strengthening of economic security, that consist with facilities, instruments, methods and forms composition, that it can be enough unique, depending on the type of enterprise. *Originality and practical meaningfulness of research* are confirmed by the offered composition of facilities, methods, forms and instruments of mechanism the strengthening of economic security that it is universal from one hand, and from other is allowing to tune the specific of activity the separate type of enterprise. *Conclusions and prospects of further researches.* It is well-proven that the mechanism of strengthening the economic security of enterprise must provide possibilities of the effective functioning of business and be the element of mechanism the economic security of the system of higher level. For every businessman there are the absolutely individual approaches to forming of mechanism the strengthening of economic security that depends from material and technical and financial resources, quality and structure of management entrepreneurial activity; state and regional support, legislative and legal base of functioning. Further researches will be directed on adaptation of the offered mechanism of strengthening the economic security, its monitoring and correcting, going out the requirements of internal and external environment of business and dynamics of global economic changes.

Keywords:

paradigm, mechanism of strengthening, economic security, entrepreneurial activity, economic development.

ПАРАДИГМА ФОРМИРОВАНИЯ МЕХАНИЗМА УКРЕПЛЕНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Постановка проблемы. Экономическая безопасность охватывает все сферы деятельности экономики. Именно, пренебрежительное отношение к безопасности приводит к негативным (катастрофическим) последствиям, упадку в развитии различных отраслей экономики, отдельных видов предпринимательства. Отсюда вытекает необходимость в формировании парадигмы по поводу формирования механизма укрепления экономической безопасности предпринимательской деятельности, что отвечает доктрине развития экономики Украины. *Цель исследования* направлена на формирование действенного механизма укрепления экономической безопасности исходя из условий осуществления предпринимательской деятельности, динамики развития национальной экономики, уровня инновационных диффузий и существующих внутренних и внешних угроз. *Методологической основой исследования* стали современные нормативно-правовые и законодательные аспекты, связанные с укреплением экономической безопасности и элиминированием существующих угроз в процессе осуществления предпринимательской деятельности. В проведенных исследованиях использованные методы диалектики, способы и принципы научного познания, инструменты экономи-

ческого анализа для формирования эффективного механизма укрепления экономической безопасности предпринимательства. *Основной гипотезой исследования* стало предположение о возможности создания универсального механизма укрепления экономической безопасности, который может обеспечить стабильное развитие предпринимательской деятельности в разных сферах национальной экономики. *Изложение основного материала.* В статье исследуются риски, которые влияют на экономическую безопасность предпринимательства. Подчеркнуто, что каждая из угроз может иметь свои механизмы укрепления экономической безопасности, которые состоят из средств, инструментов, методов и форм, состав которых может быть достаточно уникальным, в зависимости от вида предпринимательства. *Оригинальность и практическая значимость исследования* подтверждается предложенным составом средств, методов, форм и инструментов механизма укрепления экономической безопасности, что, с одной стороны является универсальным, а из другой, позволяет настраиваться на специфику деятельности отдельного вида предпринимательства. *Выводы и перспективы дальнейших исследований.* Доведено, что механизм укрепления экономической безопасности должен обеспечивать возможности эффективного функционирования предпринимательства, и быть элементом такого же механизма высшего уровня. Для каждого предпринимателя существуют свои абсолютно индивидуальные подходы к формированию механизма укрепления экономической безопасности, которые зависят от материально-технических и финансовых ресурсов, качества и структуры управления предпринимательской деятельностью, государственной и региональной поддержки, законодательно-правовой базы функционирования и т.п. Дальнейшие исследования будут направлены на адаптацию предложенного механизма укрепления экономической безопасности, его мониторинг и корректировку, исходя из требований внутренней и внешней среды ведения предпринимательства и динамики глобальных экономических изменений.

Ключевые слова:

парадигма, механизм укрепления, экономическая безопасность, предпринимательство, экономическое развитие.

Постановка проблеми. Наразі економічна безпека охоплює всі аспекти життєдіяльності людини, її розвитку та сфер діяльності. Нехтування питаннями економічної безпеки та механізмами її зміцнення на різних рівнях життєдіяльності може привести до негативних (катастрофічних) наслідків, які приводять до занепаду різних аспектів розвитку економіки України, її галузей, окремих підприємств та регіонів. Проте наразі доводиться констатувати, що проблеми економічної безпеки ще не набули достатнього розвитку, виходячи, навіть, з особливостей сучасного розвитку економіки, приймаючи до уваги стан розвитку підприємницької діяльності за роки незалежності України. Тому виникає потреба у формуванні парадигми механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності згідно сучасної доктрини розвитку економіки України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Безумовним сучасним науковим здобутком являється обґрунтування сутності економічної безпеки [1, с. 11–37; 2; 3; 4; 5], проте на сучасному етапі розвитку національної економіки більшої гостроти набувають питання її забезпечення й зміцнення

у зв'язку негативними наслідками проведення політичних й демографічних реформ, виникаючими дисбалансами у розвитку регіонів, втраті конкурентоздатності деяких галузей економіки та виробництв, іншого. Причому кожен із дослідників надає власне визначення економічної безпеки, проте не існує універсального змістовного поняття, яке б характеризувало умови господарювання різних суб'єктів та визначало б інтегровані результати безпекової діяльності окремих суб'єктів відносно безпеки держави та міжнародного співробітництва у цьому напрямі.

Проблема зміцнення економічної безпеки набуває міждисциплінарного значення, що актуалізує низку відповідних наукових досліджень, що охоплює усю сферу життєдіяльності людини, у тому числі у сфері підприємництва.

Тому **метою статті** являється формування сучасного дієвого механізму зміцнення економічної безпеки щодо умов здійснення підприємницької діяльності відповідно динаміки розвитку національної економіки, досягнутого рівня інноваційних дифузій та допустимих внутрішніх і зовнішніх загроз.

Виклад основного матеріалу дослідження. Виходячи із сприйняття економічної безпеки як динамічної характеристики будь-якої економічної системи [1, с. 35], куди можна віднести і підприємницьку діяльність, то механізм зміцнення економічної безпеки має бути сформований за принципами оптимальності, раціональності, системності та ефективності, що найбільше відповідає доктрині соціально-економічного розвитку, інтересам суспільства та підприємництва, необхідності реалізації, виникаючих внутрішніх й зовнішніх загроз (ризиків).

Проведені дослідження довели необхідність при формуванні механізму зміцнення економічної безпеки кожного суб'єкта підприємництва враховувати ту кількість загруз, що є актуальною для прийняття правильних управлінських рішень, дозволяє адаптуватись до виникаючих умов господарювання та проводити подальшу ефективну діяльність. Набір цих загроз можна представити у вигляді певної множини $F_{зп}$ (1), що характеризує найсуттєвіші чинники $F_1, F_2, F_3, F_4, F_5 \dots F_n$, що впливають на підприємницьку діяльність (1):

$$F_{зп} = \{F_1, F_2, F_3, F_4, F_5, \dots F_n\} \quad (1)$$

До таких найбільш узагальнених загроз доцільно віднести [5, с. 129, 130]:

F_1 - забезпечення економічної рівноваги, що дозволяє мати відповідну оптимальну структуру капіталу та виконувати поставлені зобов'язання в умовах існуючого рівня розвитку національної економіки;

F_2 – підтримка конкурентоздатності підприємництва, шляхом збереження конкурентних позицій та досягнення кількісних та якісних орієнтирів діяльності;п

F_3 – наявність економічності свободи, що передбачає синтез економічної самостійності та відповідальності, контроль за раціональним використанням усіх ресурсів, в процесі досягнення поставленої мети підприємництва;

F_4 – можливість економічного розвитку, розширення, оновлення й відтворення усіх бізнес-процесів, здійснення інвестиційної діяльності, впровадження нових інформаційних технологій, підвищення інтелектуального потенціалу інше;

F_5 – гармонічну взаємодію із зовнішнім середовищем, що дозволить своєчасно адаптуватись та скерувати управлінські дії відповідно виникаючим викликам;

F_n – інше.

Кожна із загроз може мати свої механізми зміцнення економічної безпеки, що складаються із засобів інструментів методів і форм (рисунок 1). А наповненість кожної із складової цього механізму може бути досить унікальною, в залежності від виду підприємництва.

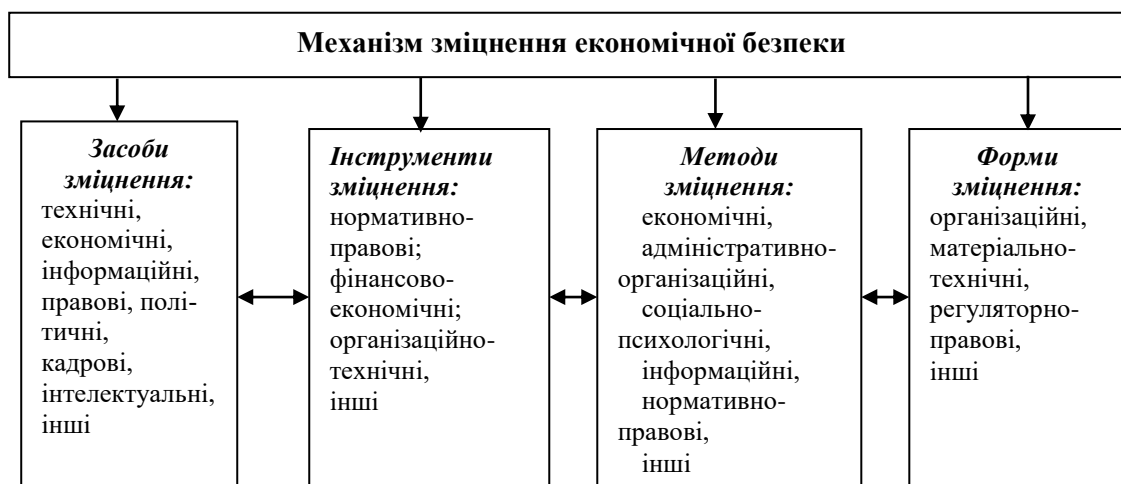

Рисунок 1 – Склад механізму зміцнення економічної безпеки
Джерело: розроблено авторами на підставі [6, с. 73, 102–104, 361–364; 7; 8]

В загальному вигляді засоби зміцнення, визначені на рис. 1, включають [6, с. 73, 102–104, 361–364; 7; 8]:

технічні, що пропонують відео та теленагляд, системи кодування та декодування інформації, ідентифікації та т.п.;

економічні, які допомагають приймати управлінські рішення;

інформаційні, до яких відноситься увесь комплекс ліцензійного програмно-цифрового чи мобільного забезпечення, що дозволяє здійснювати постійний моніторинг чи діагностику безпечності підприємницької діяльності;

правові, що означаються певними діями під час захисту законних інтересів підприємництва у відносинах з державою, партнерами по бізнесу та іноземними партнерами і т.п.;

політичні, що визначають певну юрисдикцію підприємця та технічне забезпечення в межах його компетенції, досліджують досвід функціонування у оточуючому законодавчому, нормативно-методичному середовищі;

кадрові: підбір і навчання кадрів, залучення до роботи кваліфікованих спеціалістів, наукових робітників, що дозволяє модернізувати систему безпеки підприємства та безпосередньо її зміцнювати;

інтелектуальні: патентування, ліцензування, ноу-хау і таке інше.

Що стосується інструментів зміцнення, то вони вміщують в себе такі [8]:

нормативно-правові, що мають забезпечувати дотримання існуючої законодавчої бази, інструктивно-нормативної документації, що передбачена в рамках функціонування різних міністерств, відомств, державних та регіональних установ та затверджених концепцій економічної безпеки на різних рівнях управління.

фінансово-економічні мають здійснювати моніторинг та діагностику інституційного середовища функціонування підприємця, аналіз деструктивних чинників і елементів; розробляти заходи щодо недопущення реалізації реальних та потенційних загроз, проводити експрес-діагностики фінансового стану усіх аспектів підприємницької діяльності, виявляти відхилення головних індикаторів економічної безпеки;

управляти виявленими ризиками, використовуючи інструменти диверсифікації, страхування та хеджування; проводити фінансовий аудит та експертизу різних проєктів та прогнозувати подальший соціально-економічний розвиток підприємницької діяльності;

організаційно-технічні безпосередньо забезпечують охорону об'єктів підприємництва, захист інформації, дозволяють підтримувати необхідний рівень економічної безпеки усіх сфер діяльності та здійснення контролю за її ефективністю.

До визначених на рис. 1 методів зміцнення відносяться саме [7]:

економічні, що передбачають розроблення та становлення планово-економічних показників та способи їх поліпшення, завдяки застосування ефективних економічних важелів і стимулів задля створення умов для подальшого розвитку підприємницької діяльності;

адміністративні є надзвичайно важливими для забезпечення високого рівня економічної безпеки, бо завдяки ним реалізуються функції організації самого підприємства. Тому основна мета застосування цього методу є регулювання будь-яких відносин в процесі здійснення підприємницької діяльності;

соціально-психологічні являють сукупність специфічних, соціальних та психологічних прийомів впливу на процеси, що відбуваються в умовах здійснення підприємницької діяльності та рекомендується його застосовувати у разі виникнення проблем з трудовим колективом, що призводить до зниження рівня його економічної безпеки підприємництва;

інформаційні мають забезпечувати формування різного аналітичного конфіденційного матеріалу для прийняття правильних управлінських рішень в інтересах підприємництва, захисту інтересів підприємницької діяльності у відносинах з державою, партнерами по бізнесу та іноземними контрагентами.

нормативно-правові сприяють регулюванню підприємницької діяльності задля збільшення рівня економічної безпеки, поліпшенню відносин між працівниками та менеджерами, захисту прав і законних ін-

тересів підприємництва відповідно до чинного законодавства.

А форми зміцнення включають [9, с. 141–149]:

організаційні, які виокремлюють суто правові, управлінські форми для реального впливу на розвиток зв'язків між суб'єктами підприємницької діяльності, органами забезпечення безпеки підприємництва, а також подолання адміністративних бар'єрів. Ця форма здійснюється здебільшого через проведення обговорень, дискусій, підготовки спільних рішень, проведення конференцій щодо обговорення проблем безпеки, зборів та нарад для прийняття відповідних рішень, роз'яснення ситуацій щодо захисту підприємницької діяльності;

матеріально-технічні, що передбачають форми діловодства, реєстрації, розсилання документів, підготовки статистичних та аналітичних даних, котрі мають здебільшого допоміжний характер. Зокрема, статистично-аналітичні допомагають визначати економічні показники розвитку безпеки підприємницької діяльності, встановлюють рівень ефективності управління у зазначеній сфері;

регуляторно-правові, що передбачають видання нормативних та індивідуальних актів, застосування норм права, укладення договорів, здійснення юридично значимих дій, державна реєстрація підприємницької діяльності, отримання дозволів та ліцензій, проведення контрольно-наглядових дій тощо.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Таким чином проведене дослідження довело, що:

1. Механізм зміцнення економічної безпеки підприємства має, з одного боку, забезпечувати можливості ефективного функціонування підприємництва, а, з іншого, має бути елементом механізму економічної безпеки системи вищого рівня – регіону чи держави.

2. Для кожного підприємця існують свої абсолютно індивідуальні підходи до формування механізму зміцнення економічної безпеки, ефективність дії якого залежить від матеріально-технічних і фінансових ресурсів, якості та структури управління підприємницькою діяльністю; державної

та регіональної підтримки, законодавчо-правової бази функціонування.

3. Сформовані структурні елементи механізму зміцнення економічної безпеки, потребують різноманітних дій в рамках забезпечення ефективної підприємницької діяльності та має багатофункціональне значення, що враховує вимоги системи регіональної і державної безпеки.

4. Ефективність механізму зміцнення економічної безпеки залежить від виконання комплексу запропонованих складових, передбачає проведення і організацію управлінської діяльності, пов'язаної з моніторингом та діагностикою загроз, діями щодо їх нейтралізації, мінімізації чи ліквідації. Саме орієнтація на виконання функцій такого змісту дозволить своєчасно розробляти обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення та зміцнення безпеки підприємства.

Подальші дослідження будуть спрямовані на запровадження запропонованого механізму зміцнення економічної безпеки у підприємницьку діяльність, його адаптацію, моніторинг та корегування, виходячи із вимог внутрішнього і зовнішнього середовища господарювання та динаміки глобальних економічних змін.

Література

1. Власюк О. С. *Економічна безпека України в умовах ринкових трансформацій та антикризового регулювання*. Київ: ДНУ «Акад. фін управління», 2011. 474 с.
2. Сосновська І. М. Поняття та значення економічної безпеки виробничо-господарської діяльності. *Ефективна економіка*. 2015. № 9. Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4303>
3. Оніщенко М. Л., Дутченко О. О., Шпіцглюз С. О. Економічна безпека як умова ефективного функціонування підприємства. *Вісник Сумського державного університету. Серія «Економіка»*. 2019. №1. С. 36–42.
4. Пастернак-Таранущенко Г. А. *Економічна безпека держави: методологія забезпечення*: монографія. Київ: Київський економічний інститут менеджменту, 2003. 320 с.
5. Сосновська О. О., Житар М. О. *Економічна безпека підприємства: сутність та*

ознаки забезпечення. *Облік і фінанси*. 2018. №3. С. 124–132.

6. Іванова Н. С. *Прогнозування забезпечення економічної безпеки національної економіки: регіональний аспект*: дисертація на здобуття наукового ступеня доктора економ. наук. Спеціальність 08.00.03 – економіка та управління національним господарством. Дніпро: Донецький національний університет економіки і торгівлі ім. Михайла Туган-Барановського, 2018. 544 с.

7. Редька О. З., Башинська М. І. Основні форми і методи забезпечення економічної безпеки машинобудівного комплексу. *Глобальні і національні проблеми економіки*. 2016. Вип. 13. С. 184–188.

8. Ревак І. О. Інструменти зміцнення економічної безпеки сектору ІТ України. *Ефективна економіка*. 2018. №8. Режим доступу: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/8_2018/4.pdf

9. Кругул Ю. І., Банк Р. О. *Безпека підприємницької діяльності в Україні: адміністративно-правовий аспект*: монографія. Київ: Київск. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. 240 с.

References

1. Vlasuk, O. S. (2011). *Economic security of Ukraine in the conditions of market transformations and antycrisis adjusting*. Kyiv: SSEO "Academy of financial management", 474.

2. Sosnovska, I. M. (2015). The concept and importance of economic security of production and economic activity of enterprises. *Effective economy*, 9. Retrieved from:

Стаття надійшла до редакції : 05.08.2021 р.

<http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4303>

3. Onischenko M., Dutchenko O., Shpitsuz S. (2019). Economic security as a conditions of efficient function of the enterprise. *Visnyk of Sumy State. Economy Series*, Issue, 1, 36–42.

4. Pasternak-Taranushenko, G. A. (2003). *Economic security of the state. Methodology of providing*. Kyiv: Kyiv economic institute of management, 320.

5. Sosnovska O. O., Zhytar M. O. (2018). Enterprise Economic Security: The Essence and Features. *Accounting and Finance*, 3, 124–132.

6. Ivanova, N.S. (2018). *Forecasting of the ensuring economic security of the national economy: the regional aspects*. Dissertation for Doctors Degree in the Economics within the area of study 08.00.03 – Economics and Management of National Economy. Dnipro: Higher Education Institute “Alfred Nobel University”, 544.

7. Redkva, O. Z., Bashinska, M. I. (2016). Basic forms and methods economics security engineering complex. *Global and national problems of economy*, 13, 184–188.

8. Revak, I. (2018). Tools for strengthening the economic security of the IT sector of Ukraine. *Effective economy*, 8. Retrieved from: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/8_2018/4.pdf

9. Kregul, Y., Bank, R. O. (2015). *Safety of entrepreneurial activity in Ukraine: administrative and legal aspect*. Kyiv: Kyiv National University of Trade and Economics, 240.

Стаття прийнята до друку: 30.09.2021 р.

Бібліографічний опис для цитування :

Калінеску Т. В. Парадигма формування механізму зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності / Т. В. Калінеску, Д. С. Ревенко, С. С. Підмогильний. // Часопис економічних реформ. – 2021. – № 3(43). – С. 35–41.

